

Het Mulier Instituut onderzoekt

DIVERSITEIT IN HET VERENIGINGSBESTUUR

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Vanuit het ministerie van VWS, NOC*NSF en de sportbonden is de afgelopen jaren de aandacht voor sociale diversiteit of inclusiviteit in de sport gegroeid. Het gaat om het belang en de meerwaarde van het betrekken van iedereen, in alle geledingen en niveaus van de sport. Zowel qua deelname aan sport als in de organisatie van de sport. Onder meer via de Code goed sportbestuur voor sportaanbieders worden partijen als sportverenigingen gestimuleerd om in de organisatie van sport aan diversiteit te werken. Hoe divers zijn verenigingsbesturen met betrekking tot leeftijd en geslacht en welke ontwikkeling zien we daar de afgelopen jaren in?

50-PLUSERS ACTIEF IN VERENIGINGSBESTUUR

50-plussers zijn zeer goed vertegenwoordigd in besturen van sportverenigingen. Zo blijkt uit onderzoek van het Mulier Instituut onder het MI Verenigingspanel. In 2021 is twee derde van de verenigingsbestuurders 50-plus en bijna een derde is 65 jaar of ouder (figuur 1). Het jongste bestuurslid is 16 jaar en actief in een atletiekvereniging. Het oudste bestuurslid is 87 jaar en actief in een bowlsvereniging. In 2007 was de helft van de verenigingsbestuurders 50-plus. De gemiddelde leeftijd van verenigingsbestuurders was toen 50 jaar. In 2021 is de gemiddelde leeftijd gestegen naar 54 jaar. Dit komt met name doordat de groep

verenigingsbestuurders in de leeftijd van 36 tot 50 jaar kleiner is geworden (van 34 procent in 2007 naar 21 procent in 2021) en het aandeel 65-plussers is gestegen (van 17 naar 30 procent). Het aandeel jonge bestuurders (tot 36 jaar) bedraagt 12 procent en is in de afgelopen 14 jaar nagenoeg gelijk gebleven.

VERGRIJZENDE CLUBBESTUREN

Een stijging van de gemiddelde leeftijd van de sportverenigingsbestuurder en het aandeel 65-plussers in een verenigingsbestuur

DRIE OP DE TIEN VERENIGINGSBESTUURDERS ZIJN VROUW

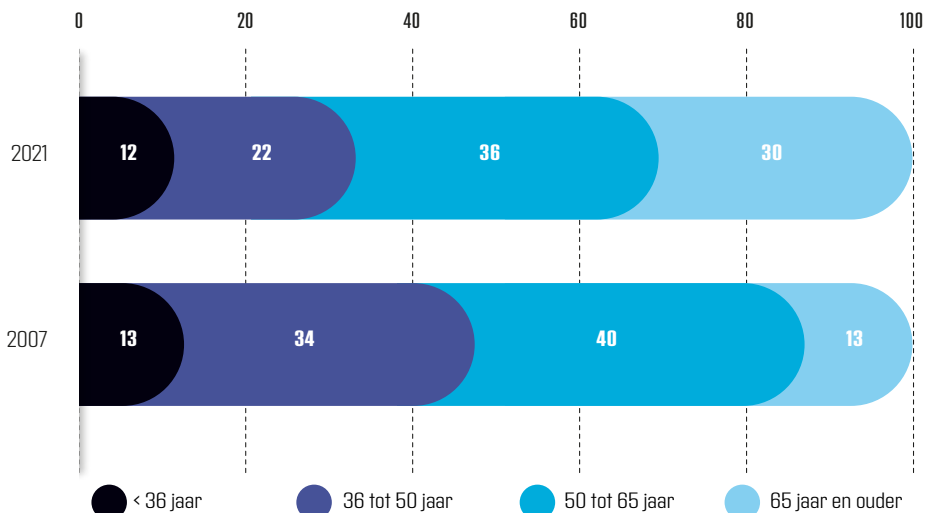
impliceert een vergrijzing van clubbesturen of toename van 'oudere' clubbesturen. In 2021 heeft bijna de helft van de verenigingen (45%) een clubbestuur met een gemiddelde leeftijd van 55-plus. In 2007 gold dat voor een kwart van de verenigingen (figuur 2). Het aandeel 'jonge' besturen (gemiddelde leeftijd jonger dan 36 jaar) is nagenoeg gelijk gebleven. De gemiddelde leeftijd van clubbesturen ligt bij overige binnensporten (onder andere zwemmen, bridge, darts) en overige buitensporten (onder andere paardensport, wielersport, atletiek, jeu de boules) hoger dan bij zaalsporten (onder andere judo, basketbal, gymnastiek) en veldsporten (onder andere voetbal, hockey, tennis). Een kwart van de clubbesturen van zaalsporten en veldsporten heeft een gemiddelde leeftijd van 55-plus. Bij overige binnen- en buitensporten is dat respectievelijk 66 en 57 procent. Verenigingen met een gemiddeld 'ouder' bestuur hebben vaak een groter aandeel 50-plus leden (gemiddeld 69%) dan verenigingen met een 'jonger' bestuur (gemiddeld aandeel 50-plus leden 10%). De samenstelling van het verenigingsbestuur naar leeftijd lijkt een aardige vertegenwoordiging te zijn van het ledenbestand van de club.

MANNELIJKE VERENIGINGSBESTUURDERS

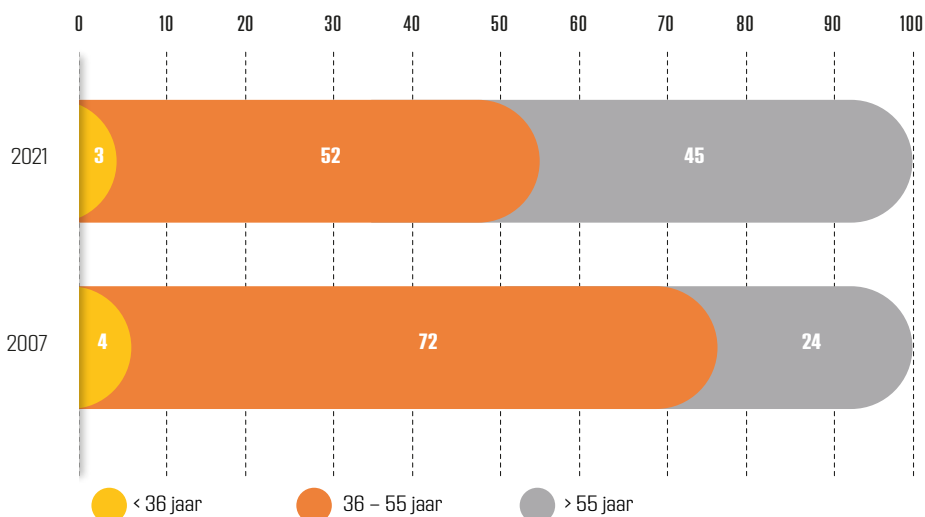
Vrouwen sporten ongeveer even vaak als mannen, maar zijn minder vaak lid van een sportvereniging. Ongeveer drie op de tien verenigingsleden van alle bij NOC*NSF aangesloten sportbonden is vrouw. Dit weerspiegelt zich ook in het verenigingsbestuur. In 2021 zijn drie op de tien verenigingsbestuurders vrouw (28%, figuur 3). Het aandeel vrouwen in verenigingsbesturen is sinds 2007 nauwelijks gewijzigd. Bij besturen van veldsporten (onder andere voetbal, hockey, tennis) ligt het aandeel vrouwen (24%) lager en bij de zaalsporten (onder andere judo, basketbal, gymnastiek) hoger (36%). Drie op de tien verenigingen hebben geen enkele vrouw in het bestuur. Dit is vaker bij overige binnensporten (onder andere zwemmen, bridge, darts) in vergelijking met de andere sporten. Twee procent van de verenigingsbesturen heeft geen enkel mannelijk bestuurslid. Dat is iets vaker bij zaalsporten aan de orde. Het aandeel clubs zonder vrouwelijke bestuurders is door de jaren heen ongeveer gelijk gebleven.

Ondanks de toegenomen beleidsaandacht voor het vergroten van diversiteit in verenigingsbesturen, zijn besturen in de afgelopen 14 jaar niet diverser geworden op het gebied van gender en zijn besturen verder vergrijsd. Kijken we naar de samenstelling van het ledenbestand, lijken besturen wel een redelijke afspiegeling te vormen van hun ledenbestand.

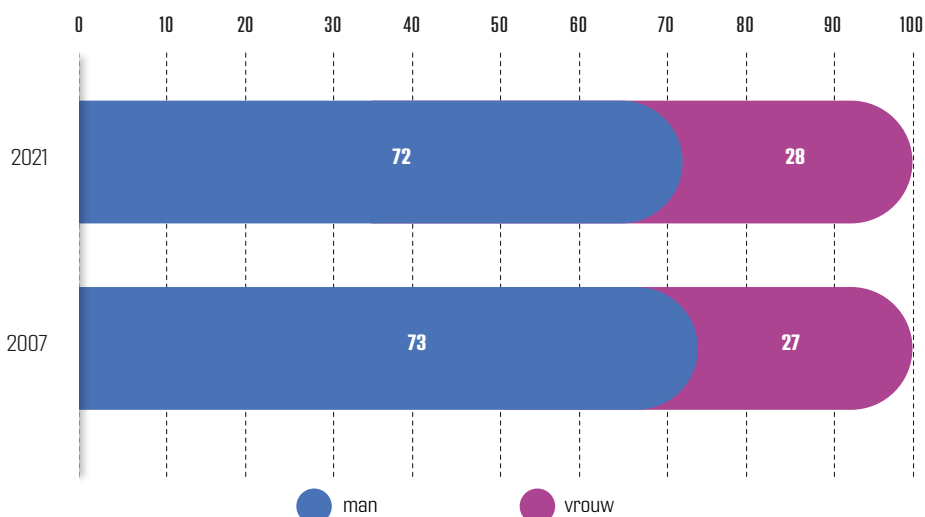
Figuur 1 Leeftijdverdeling bestuurders sportverenigingen 2017 en 2021 (in procenten)

Figuur 2 Gemiddelde leeftijd binnen het verenigingsbestuur (in procenten)

Figuur 3 Man-vrouwverdeling verenigingsbestuur (in procenten)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel zomer 2017 en februari 2021.